

*De Vlaamse nieuwsmedia na de Staten-generaal
Freelancen, hoeveel schuift dat tegenwoordig ?
Raad voor de Journalistiek maakt richtlijn over gebruikersinhoud
Waar blijft het redactiestatuut van vtm ?
En Georges Timmerman (De Morgen) blijft gebeten door zijn vak*

BELGIE-BELGIQUE

PB - PP

1099 Brussel X

B - 11

De Journalist

m a g a z i n e v a n d e V V J

De Journalist 124 - 30 april 2009 - verschijnt maandelijks - v.u. pol deltour, IPC, résidence palace blok C - wetstraat 155 1040 Brussel

UIT DE VVJ	3
ACTUEEL	
De Vlaamse media na de Staten-generaal	4
Tv-productiehuizen schrapt al 55 vaste jobs	5
Zenuwachtigheid op de werkvloeren van Sanoma	5
Freelancen, hoeveel verdient dat tegenwoordig ?	6-7
Nieuwe Erkeningscommissie loopt zich warm	8
Richtlijn over de omgang met gebruikerscontent	9
Nieuw Vlaams omroepdecreet komt redacties tegemoet	12
Slimme mens Freek Braeckman over journalistenopleiding	13
SCHEEF BEKEKEN	10
SERVICE	11
MENS ACHTER HET NIEUWS	
Georges Timmerman: gepassioneerd journalist	15
BOEKEN	16
RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK	
Rombouts c/ <i>Het Laatste Nieuws</i>	17
DE DEADLINE VOORBIJ	
Ezra Eeman (vtm): 'Weg met taboes'	18
ONDER EMBARGO	19

*12 april 2009, ergens tussen Parijs en Roubaix... Een prachtkoers, ook prachtig in beeld gebracht en verslagen door professionele reporters. Samen met de renners riskeren ook zij soms lijf en leden om er toch maar bij te zijn.
(Foto Peter Devoecht en Nico Vereecken / Photo News)*

De Journalist *Uit de VVJ*

MAGAZINE VAN DE
VLAAMSE VERENIGING VAN
JOURNALISTEN (VVJ)

COÖRDINATIE

Pol DELTOUR
pol.deltour@journalist.be

VASTE MEDEWERKERS

Jan BACKX
Ivan DECLERCQ
Marleen SLUYDTS
Johan VAN CUTSEM
Luc VANHEERENTALS
Mark VLAEMINCK
PHOTO NEWS
ZAK

REDACTIESECRETARIAAT

Résidence Palace
Blok C - Lokaal 2232
Wetstraat 155 - 1040 Brussel
Tel. 02/235.22.70
Fax 02/235.22.72
info@journalist.be
www.journalist.be

ABONNEMENTEN

Lisbeth MOONS
Zie adres hierboven
lisbeth.moons@journalist.be

RECLAMEREGIE

Lisbeth MOONS
Zie adres hierboven
lisbeth.moons@journalist.be

LAYOUT EN DRUK

Poot Printers
Industrialaan 12
Zone maalbeek
1702 Groot-Bijgaarden
Tel. 02 467 30 30
Fax 02 463 58 30
www.pootprinters.be

VLAAMSE
VERENIGING VAN
JOURNALISTEN

Lid van de Unie van Uitgevers
van de Periodieke Pers

Uit de VVJ

ZENUWACHTIGHEID

In de mediasector begint iedereen stilaan zenuwachtig te worden. De 'herstructureringsgolf' dijt uit. Bij *De Morgen* kan de schade wellicht wat beperkt worden. In plaats van de aangekondigde 26 ontslagen zullen het er 15 worden. De redactie heeft dat tijdens een geheim conclaaf zelf onderhandeld met de directie. Ook bij Corelio kunnen de 60 ontslagen wellicht serieus gereduceerd worden. Alle lof voor de onderhandelaars die nu al maandenlang proberen het onderste uit de kan te halen en de dramatische gevolgen te verzachten. Wat meteen de vraag doet rijzen of de directies niet eerst groot alarm hebben geslagen en dan dankzij handige technieken toch uitkomen op het aantal dat ze al langer in hun hoofd hadden. Dat wekt ook de valse indruk dat de mediabazen zich uiteindelijk toch inschikkelijk hebben getoond. Het is en blijft een bizarre aangelegenheid.

De toekomst ziet er somber uit. De economische gevolgen van de financiële crisis worden overal voelbaar. En ook de mediasector zal er niet aan ontsnappen. Concentra is als volgende aan de beurt. Nog geen ontslagen, maar wellicht vijf procent loon inleveren om te kunnen overleven. En ongetwijfeld zullen er elders nog klappen vallen.

Na de eerste bijeenkomst van de Staten-Generaal van de media is het stille-tjes geworden. Amper nog enkele weken voor de verkiezingen iets concreets uit de brand slepen, is gewoon onmogelijk. Alle aandacht moet nu gaan naar de volgende Vlaamse minister van Media. Zal hij/zij de draad opnemen en voldoende weerwerk kunnen bieden tegen de mediabonzen die het zeker hard zullen spelen in de ongenadige concurrentiestrijd die nu is losgebarsten?

Blijven hameren op de noodzaak van een kwalitatief hoogstaande pers in Vlaanderen is voor ons de enige mogelijkheid. Niemand kan daar tegen zijn. En als iedereen die doelstelling onderschrijft, kunnen we een debat ten gronde voeren. Want eenzelfde, laat staan een betere kwaliteit bieden met minder mensen, daarin gelooft niemand.

Daag bij de verkiezingen de politici uit een standpunt in te nemen. De VVJ heeft alle argumenten klaar om de politieke partijen uit hun tent te lokken. In de hoop dat de volgende Vlaamse regering een mediabeleid uittekent, die naam waardig. Waar redacties beschermd worden en waar steun aan de pers gekoppeld wordt aan een minimale fatsoensgrens. Anders zijn de mediahuizen het geld van de belastingbetaler niet waard.

Marc Van de Looverbosch

DE MEDIACRISIS BEZWEREN MET KWALITEIT

Pol Deltour

Het blijven nog even moeilijke tijden voor de media. Na de laatste paar maanden van vorig jaar, leverde ook het eerste kwartaal van 2009 voor uitgevers en omroepen weinig fraaie omzetcijfers op. Met name de reclamepoot laat het zoals verwacht afweten, met 10 tot 20 procent mindertontvangsten in vergelijking met vorig jaar. Gelukkig blijven de lezers, kijkers en luisteraars hun nieuwsproducten trouw - voor de VVJ en vakbonden hét argument om te blijven eisen dat de redacties maximaal worden gevrijwaard.

In twee persbedrijven werden in december vorig jaar al drastische herstructureringen aangekondigd. 'Proactieve' saneringen noemden de directies van Corelio en De Persgroep dat, ter bezwering van de 'crisis die op komst was'. Het verzet op de redactie- en andere werkvloeren was groot, en vandaag blijkt dat ook vruchten te hebben afgeworpen. Bij *De Morgen* is het aangekondigde collectieve ontslag van 26 mensen - of een kwart van de redactie - teruggebracht tot 15. Voor de overblijvenden is een werkgelegenheidsgarantie van twee jaar verkregen, en de redactie bedong ook dat ze niet moet verhuizen naar Kobbegem, de hoofdzetel van De Persgroep waar *Het Laatste Nieuws* al gehuisvest is.

Ook bij Corelio wist de verenigde personeelsdelegatie van VVJ en vakbonden de schade serieus te beperken. Via mutaties, brugpensioenen en tijdskredieten kon het aantal door de directie geplande naakte ontslagen worden teruggebracht van 60 tot zowat een derde van dat cijfer. Al bij al zouden slecht vier vaste journalisten op zoek moeten naar ander werk.

Beschermd ?

Niet dat alle problemen zomaar zijn opgelost. Een belangrijk twistpunt blijven de vertrekregelingen voor de afgedankten. Voor VVJ en vakbonden is het een uitgemaakte zaak dat personeelsleden die na vele jaren dienst gedwongen worden te vertrekken, meer dan behoorlijke opzeggingsvergoedingen krijgen die het wettelijke minimum overstijgen.

Een ander breekpunt in de onderhandelingen is het lot van journalisten en andere medewerkers die syndicaal zijn beschermd. Noch Corelio noch De Persgroep blijkt er been in te zien ook hen te ontslaan - wat keer op keer tot grote spanningen met de vakbonden en de VVJ leidt. Bij *De Morgen* dreigen zelfs mensen te worden afgedankt die actief aan de lopende sociale onderhandelingen hebben meegedaan.

Een soortgelijk probleem stelt zich overigens bij vtm, waar de geplande ontslaggolf van 23 mensen onder meer journalist Luc De Smet treft, die behalve syndicaal actief ook steeds geëngageerd is geweest in de VVJ en de Raad voor de Journalistiek. De vtm-directie ontkent elke band tussen ontslag en syndicaal engagement, maar zowel op de vtm-redactievloer als bij de VVJ is de consternatie groot. Het bevoegde paritair comité weigerde dan ook eerst de syndicale bescherming van Luc De Smet op te heffen, maar kwam daar achteraf eigenaardig genoeg op terug.

Blijkbaar wist vtm de vakbondstop er in extremis nog van te overtuigen de journalist toch te laten vallen.

Ook bij Roularta en Concentra vallen de rekeningen dezer dagen tegen, maar daar wordt voorlopig de voorkeur gegeven aan zachte en creatieve ingrepen om de crisis te lijf te gaan. Afgezien van een aanwervingsstop gaat het bijvoorbeeld om de verkleining van het formaat van *Knack* - een maatregel die het magazine op esthetisch vlak bovendien niet slecht is bevallen.

De Concentra-directie dan weer stelde het personeel een loonlevering van 5 pct. voor om ontslagen te vermijden. Opmerkelijk - ook een beetje leuk wel - was het verschil in toon tussen de koppen boven de berichtgeving in de eigen Concentra-kranten. '*Concentra vraagt 5 % inlevering*', kopte *Gazet van Antwerpen*. '*Medewerkers van Concentra helpen crisis overbruggen*', was de titel in *Het Belang van Limburg* diezelfde dag. Hoe dan ook, daags na de aankondiging haastten personeelsafgevaardigden zich om te beklemtonen dat er nog niets beslist was en alles nog te onderhandelen valt. Zo blijft het de vraag of niet meer gebruik kan worden gemaakt van de mogelijkheden inzake tijdskrediet en loopbaanvermindering.

Europa

Intussen vindt op politiek vlak meer en meer de idee ingang om de steun aan de pers niet meer zomaar ter beschikking te stellen van de mediahuizen, maar ze gericht toe te kennen in functie van betere berichtgeving. Fondsen - eventueel zelfs de royale budgetten voor overheidscommunicatie - zouden dan worden gekoppeld aan formele voorwaarden: behoud van de redactiebezetting, conventies voor freelancers, een redactiestatuut. In de commissie Media van het Vlaams Parlement vorige week toonden diverse volksvertegenwoordigers zich bereid dit in het

nieuwe Vlaamse regeerakkoord te laten opnemen.

Ook op Europees niveau wordt na de verkiezingen nagegaan wat kan worden gedaan om de media over hun crisis heen te helpen. Europa zal het vooral toekomen nationale gunstregelingen in verband met fiscaliteit of distributie niet te snel als strijdig met de vrije markt te beschouwen.

Voor structurele verbeteringen aan het professioneel of sociaal statuut van de journalist moet vooral op het federale beleidsniveau worden gewerkt. De wet van 1963 op de erkenning van beroepsjournalisten, het arbeids- en het sociale zekerheidsrecht en de wetgeving op de auteursrechten zijn en blijven tot nader order Belgische normen.

55 JOBS (EN ONBEKEND AANTAL FREELANCERS) WEG BIJ PRODUCTIEHUIZEN

Luc Vanheerentals

Bij de Vlaamse tv-productiehuizen zijn tussen september vorig jaar en vandaag 55 jobs geschrappt. Dat blijkt uit een rondvraag van VOTP-directeur Ellen Onkelinx. De Vlaamse Onafhankelijke Televisie Producenten tellen 18 leden, onder wie *Woestijnvis*, *Studio 100*, *Eyeworks Entertainment*, en *Kanakna Productions*. Verschillende bedrijven worden door de terugvallende bestellingen bedreigd in hun bestaan.

Tussen 2003 en 2006 kende de sector qua werkgelegenheid nog een groei van 415 tot 766 voltijdse krachten. In 2007 volgde een stabilisering, maar sinds het najaar van 2008 gaat het dus bergaf. VOTP-directeur Ellen Onkelinx wijst erop dat er ook veel minder een beroep wordt gedaan op freelancers, maar hierover zijn geen cijfers bekend. "Het jobverlies is het gevolg van de dalende bestellingen van de omroepen", zegt Ellen Onkelinx. "Een van de eerste posten waarop die besparen zijn de externe producenten. In 2007 bij voorbeeld heeft vooral de VRT het mes gezet in de opdrachten aan derden. De openbare omroep kondigde toen aan dat ze een groter beroep zou doen op interne mensen."

Ook de onafhankelijke tv-producenten hebben te lijden van de mediacrisis. (Foto PhotoNews)

Volgens Onkelinx zijn vooral de kleine productiehuizen het slachtoffer. "Zij leveren Vlaamse producten af en maken geen deel uit van een internationale groep. Zij beschikken ook niet over vaste contracten en kunnen hun activiteiten minder diversifiëren. Daar komt bij dat de productiehuizen geen rechten bezitten op hun producten en het de omroepen zijn die met nagenoeg alle inkomsten gaan lopen uit dvd's, video on demand, enzovoort."

Facilitaire bedrijven

Zelf doen de productiehuizen veelvuldig een beroep op facilitaire bedrijven voor camera- en klankmensen en voor materiaal, transport, logistiek en catering. Een twintigtal van deze bedrijven – *Alfacam*, *Videohouse*, *Wim Robberechts & co* – heeft zich gegroepeerd in de vzw Vlaamse Onafhankelijke Televisie Facilitaire Bedrijven (VOTF). Volgens VOTF-coördinator Sabine Van Riel is het duidelijk dat ook in deze sector reeds jobs gesneuveld zijn als gevolg van de crisis, maar concrete cijfers heeft ze niet.

WERKNEMERS SANOMA NERVEUS OVER HERSTRUCTURERINGSPLANNEN

Ook bij Sanoma Magazines Belgium staat nu een herstructureringsronde op stapel met negatieve gevolgen voor het personeelsbestand. Sanoma is met een marktaandeel van 38,6 procent en met bladen als *Humo*, *Libelle*, *Story* en *Feeling* in de portefeuille de grootste tijdschriftenuitgever van het land. Bij de voorstelling van de jaarcijfers eind maart, stelde topman Aimé Van Hecke dat het besparingsplan de bedrijfskosten met 9 à 10 miljoen euro moet drukken. Eind mei zou het plan al worden gelanceerd, maar intussen is dat uitgesteld tot september.

Vakbondssecretaris Eric Vandersmissen (BBTK) stelt vast dat het personeel al behoorlijk zenuwachtig is. "Tijdens een ondernemingsraad hebben we met de vakbonden diverse vragen gesteld over de berichten dat er een besparingsplan op komst was. Van Hecke wou echter niets kwijt en antwoordde dat men er pas eind mei mee klaar zou zijn. Ik

heb dan gerepliceerd dat we aan de vooravond van het jaarlijks verlot niet met besprekingen willen beginnen. Na veel getrek en geduw hebben we dan het engagement verkregen dat heel de zaak verschoven wordt naar september."

Bij de voorstelling van de jaarcijfers eind maart bleek dat de omzet van Sanoma in 2008 met 3 procent is gestegen tot 223 miljoen euro. De winst daalde weliswaar met 15 procent. Details over het winstcijfer mogen van het Finse moederbedrijf niet bekend worden gemaakt. Net zoals bij andere media, spelen de dalende advertentie-inkomsten Sanoma sinds het vierde kwartaal van 2008 parten. Die inkomsten zijn normaal goed voor 30 procent van de omzet. Tijdens het 1e kwartaal van 2009 was er een daling met 12 procent. Voor het hele jaar hoopt men de terugval te kunnen beperken tot 10 à 15 procent. Vorig jaar zette Sanoma zoals bekend al het tijdschrift *Milo* stop. (LV)

FREELANCEN IN VLAANDEREN:

Waar gehakt wordt vallen spaanders. En bij een economische crisis in de media zijn freelancers vaak het water soms tot de lippen staat, aan de bel. Ook in Nederland melden freelancers dat aan hun honoraria audiovisuele media, maand- en weekbladen en de vakpers. In De Journalist van volgende maand: de situatie te doen.

De Vlaming zal nog makkelijker zijn sympathie voor Anne-Marie Lizin, zijn wellustig gluren naar de dochter van de burens of andere aberraties opbiechten dan een inkijk geven in wat hij binnenrijft. Dachten we. Vandaar enige schroom om de freelancers te vragen wat de media waarvoor ze werken hun betalen. Maar het bleek mee te vallen: in twee weken tijd hadden we 55 zelfstandige journalisten die betalingsgegevens van 104 media doorspeelden. Is dat een grote respons? Statistisch geen hoogvlieger: het gaat om 8,6 procent van onze freelancers. Maar zonder wetenschappelijke pretentie biedt het toch een blik op wat dezer dagen in de Vlaamse media wordt betaald.

De grootste alarmkreet waarmee de VVJ is geconfronteerd – sinds jaren, maar de jongste tijd hard toegenomen – is de erg lage honorering van **persfotografen**. Het is overigens een wereldwijd fenomeen, maar hier te lande worden records geboekt. Bekend is dat *Het Nieuwsblad* tientallen

regionale freelancefotografen bedankt heeft voor bewezen diensten en voortaan de lokale correspondent fotootjes laat maken, waarvoor € 16 wordt betaald. De beroepsfotograaf mag wel nog leveren, als hij het ook wil doen voor die prijs. Helemaal van de pot gerukt is de € 6 per foto die het persagentschap *Jan Verbeke Producties* betaalt voor regionale foto's in West- en Oost-Vlaanderen.

Maar ze zijn niet allemaal even kreterig: bij *Concentra (Gazet van Antwerpen, Het Belang van Limburg)* krijgt een fotograaf € 33,50 voor een foto. En soms wordt per opdracht betaald: van € 67 (2 à 4 uur werk) tot € 134 (meer dan 6 uur werk). Een foto in de 'goednieuwskrant' van GvA blijkt wel maar € 25 waard te zijn. Bij *HBVL* krijgt een schrijver-fotograaf € 23 voor een foto op de frontpagina en € 13 voor andere foto's. Een losse foto-opdracht levert de betrokkene € 28 op.

De Standaard biedt € 62 voor een foto indien hij niet ook in zusterkrant *Het Nieuwsblad* verschijnt. Is dat wél het geval, dan levert die foto bij *DS* nog maar € 25 op. Een bestelde maar niet gepubliceerde foto brengt € 23 in het laatje. Dat laatste geldt ook voor *Het Nieuwsblad*, dat voorts diverse tarieven hanteert. Naast de genoemde € 16 blijkt aan sommigen nog een prijs van € 31,40 per regionale foto te worden

betaald. Of wordt per opdracht betaald: tot € 137 voor iets in de regio, tot € 216 voor een nationale opdracht. Een nationale foto levert de ene € 45 en de andere € 43 op. Een dagopdracht bij *De Standaard* kan tot € 225 oplopen.

Bij *Het Laatste Nieuws* krijgt de ene fotograaf € 65 voor een foto en een andere € 20. *De Tijd* biedt € 90 voor de eerste foto bij een reportage en € 30 voor het tweede en derde beeld erbij. Bij hergebruik wordt ook € 30 betaald. *De Morgen* betaalt een fotograaf

€ 80, en € 40 bij hergebruik van de foto. Alleen moet de fotograaf wel zelf achterhalen of een foto opnieuw is gebruikt, want spontaan krijgt hij dat niet te horen.

Roularta zit bij de uitersten qua fotografie: dat gaat van € 7,50 (*Krant van West-Vlaanderen*), over € 10 à € 12,50 (*Streekkrant* en *De Zondag*), € 72 à € 100 (*Mo**) tot € 104 (*Knack*) voor een foto.

Bij de agentschappen krijgen fotografen ofwel een deel van de verkoopprijs die het agentschap hanteert voor klanten (50% bij *Belga* en *Reporters*, 60% bij *Hollandse Hoogte*), ofwel een vast maandbedrag (*Photonews*). Of € 6 per foto, bij *Jan Verbeke Producties*.

Natuurlijk moet je geen appels met peren vergelijken. Als je Paul McCartney op je verjaardagsfuij wilt, heeft dat een ander prijskaartje dan pakweg Sam Gooris er te zien rondhuppelen. Die diversiteit van tarieven wordt door de ene freelancer aangeklaagd ("Verdeel en heers is troef", en "Sommigen krijgen 75 euro voor een interview, anderen 50. En klagen wordt niet in dank afgenomen."), maar door de andere verdedigd. "Niet alle freelancers leveren even kwalitatief werk af. Bovendien mag er ook wel een verschil zijn tussen beginners en rotten in het vak", merkt een freelancer met ervaring als eindredacteur op. Een collega stelt dat de krant waarvoor hij werkt "een onderscheid maakt tussen freelancers en niet-professionele medewerkers, wat positief mag worden genoemd". En dat iedereen individueel onderhandelt, vindt hij goed. "Er is een 'staat van dienst': het is niet normaal dat iemand die pas in het vak stapt evenveel verdient als iemand die al 15 jaar bezig is."

* * *

HOEVEEL SCHUIFT DAT ? (deel 1)

Ivan Declercq

eerste slachtoffer van besparingen. Sinds enkele maanden hangen bij de VVJ vele zelfstandige journalisten, bij wie via wordt geknaagd en dat betalingen laattijdig gebeuren. Deze maand: een stand van zaken bij de fotografen, actie in de dagbladers, bedenkingen van freelancers en de richting die de VVJ uit wil om aan de wantoestanden

In de **audiovisuele sector** – televisiezoekers en productiehuisen – wordt meestal met dagprijzen gewerkt en daar lijkt de honorering niet zo ver uit elkaar te lopen. Voor een dag werk (in de sector blijkt dat om 10 uur te gaan) wordt tussen € 255 en € 350 betaald. Reken gemiddeld op zo'n € 300-320 per dag. Bij Endemol was het € 400, maar is het aan het zakken naar € 300 tot zelfs € 200. Ook VT4 en vtm (€ 185 voor halve dag, € 275 voor hele dag) zitten wat onder het gemiddelde. Maar vtm heeft ook mensen die voor een vast jaarbedrag werken.

Opmerkelijk: in de audiovisuele sector krijgen freelancers veel vaker een kilometervergoeding (€ 0,30 tot zelfs

Bij *Flair* wordt een freelancer ook wel eens per dag betaald: € 200. Dat geldt ook voor *Story*, waar € 150-195 per dag wordt betaald. Bij *Passe-Partout* krijgt een freelancer € 245 per week, een andere € 740 per maand. Daarvoor levert die laatste gemiddeld 14.000 tekens en 9 foto's per week.

Van *Dag Allemaal* zei een freelancer dat hij "geen reden tot klagen" heeft.

De wereld van de maandbladen is heel gevarieerd, van wetenschappelijke tijdschriften tot lifestylebladen. *Eos* blijkt een goede betaler met € 125 per *Eos*-pagina. Die bevat 1800 tot 3600 tekens, wat het reële honorarium op € 139 à € 278

Kortingen

Een reporter-regisseur die geregeld werkt voor documentaires van lange adem wordt soms geconfronteerd met het verzoek "wat van de prijs af te doen, aangezien hij voor een lange tijd wordt ingeschakeld". Een grote-hoeveelhedenkorting dus. Daarop repliceert hij met de vraag of men hun bij het ondertekenen van hun arbeidscontract ook gevraagd heeft om de laatste twee jaar vóór hun pensioen gratis te werken, wegens 'de zeer langdurige opdracht'. Meestal volgt dan een lach en is de korting van de baan.

€ 0,50/km) dan bij de geschreven pers. En in die sector lopen ook enkele heel tevreden freelancers rond. Zo is er een eindredacteur bij een productiehuis die meldt dat hij elke maand € 7.500 ontvangt, soms aangevuld met bonussen. Een gangbaar tarief voor eindredacteurs in deze sector, zegt hij. Bij een ander productiehuis rekent een cameraman die ook als reporter optreedt € 500 per werkdag aan.

En dan zijn er de velen die van hun pen leven. Of proberen dat te doen. Om door het bos nog wat bomen te zien, hebben we de **geschreven pers** grosso modo opgedeeld in dagbladen, weekbladen (of tweewekelijkse publicaties), maandbladen, vakpers en agentschappen. En om tarieven enigszins te kunnen vergelijken, hebben we in de mate van het mogelijke de betalingen "vertaald" naar pagina's van 4000 tekens, min of meer het aantal tekens op een tijdschriftenpagina. De hiernavolgende bedragen gelden in principe dus voor ongeveer 4000 tekens, tenzij anders vermeld.

Bij de **weekbladen** levert dat op: € 135-200 bij *Autoweek*, € 130-150 bij *Autowereld*, € 132 bij *Clickx*, € 160-190 bij *Knack*, € 20-21 bij *Krant van West-Vlaanderen*, € 30-125 bij *Libelle*, € 160-178 bij *P-Magazine*, € 200 bij *Story*, € 100-125 bij *TeVeBlad*, € 125-140 bij *Trends* en € 168 bij *Weekend Knack*.

per standaardpagina brengt. In die buurt zit het Nederlandse *Explore*: € 267. In diezelfde categorie betalers: *Goedele*, met € 200-300, en *Nest*: € 196. Volgen: *Ché* (€ 178), *Glam*It* (€ 130-200), *Uit-Magazine* (€ 114-200), *Feeling* (€ 112-200), *Gemeenschapskranten Vlaamse Rand* (€ 148), *Attitude* en *Karaat* (€ 141), *Sport-Voetbalmagazine* (€ 106-160), *Grinta* (€ 133), *Bodytalk* (€ 125), *De Randkrant* (€ 115-130), *Pasar* (€ 112-120), *Actief Wonen* (€ 100-125), *Plus Magazine* (€ 100-115), *Ik Ga Bouwen* (€ 90-120), *Shoot en Elders & Anders* (€ 100), *Far-Out* (€ 90), *Reka Style & Wellness* (€ 75), *Steps* (€ 64-80), *Grande* (€ 65) en *Cyclosprint* (€ 62,50).

Opmerkelijk: sommige bladen betalen een forfait per nummer. *Actief Wonen*: € 375, *Decors*: € 375, *Elle Wonen*: € 227, *Feeling Wonen*: € 645, *Stijlvol Wonen*: € 300. Soms wordt ook een dag werk betaald: € 320 (eindredactie *Actief Wonen*), € 200 (*Feeling*).

Bij de **vakpers** leidt *Notarius* (blad voor notarissen) met € 200. Volgen: *Alumni* (Universiteit Antwerpen, € 167), *Scoop* (SD Worx, € 164), *Weliswaar* (sociale sector, € 160), *HR Square* (personeelssector, € 150) en *Personenvervoer* (vervoersector, € 147). Nogal wat bladen in deze sector hanteren een tarief tussen € 100 en € 120 per standaardpagina. Hekkenluiters in onze enquête bleken *Café Revue* (horeca, € 80) en *Aquarama* (watertechnologie, € 75).

NIEUWE ERKENNINGSCOMMISSIE VOOR BEROEPSJOURNALISTEN LOOPT ZICH WARM

De komende vier jaar beoordeelt een nieuwe Erkenningscommissie de aanvragen van journalisten om tot beroepsjournalist te worden erkend. De VVJ-bestuursraad vaardigde, zoals de wet van 1963 bepaalt, acht nieuwe leden af naar de Erkenningscommissie van eerste aanleg en vier nieuwe leden naar de Commissie van beroep. Parallel hiermee sturen ook de werkgevers uit de mediasector nieuwe afgevaardigden naar de commissies. Eens het staatshoofd hun benoeming met een koninklijk besluit heeft bekrachtigd, kan de nieuwe commissie echt aan het werk.

De VVJ had de keuze uit merklijk meer kandidaten dan er vacante plaatsen in de commissie zijn. Bij de selectie werd uiteindelijk een mix gezocht tussen de nood aan continuïteit en die aan modernisering. Onder meer bij de freelance journalisten leefde al langer de vraag naar meer empathie voor

hun situatie. Zowat de helft van de nieuwe commissieleden is echt nieuw, de overige leden zaten ook voorheen al in de commissie.

Het VVJ-secretariaat maakte alvast kennis met de nieuwe commissieleden-journalisten. Weliswaar oordeelt de Erkenningscommissie volledig autonoom over de erkenningen, maar toch zijn er belangrijke raakvlakken tussen de beroepsvereniging en de commissie. Zo zorgt de VVJ mee voor de administratieve verwerking van de erkenningsaanvragen. Bovendien 'erkennt' de VVJ jonge journalisten als stagiair in de eerste twee beroepsjaren dat ze nog niet officieel tot beroepsjournalist kunnen worden erkend. Ook daarom is het noodzakelijk dat de vereniging maximaal zicht heeft op het beleid van de Erkenningscommissie. **(PD)**

De leden-journalisten van de Erkenningscommissie en de Commissie van beroep april 2009 – maart 2013

	Leden-journalisten
Erkenningscommissie	<p><i>Effectieve leden:</i> Lukas Devos (VRT-radio) Herwin Heyman (freelance videojournalist) Gie Van Roosbroeck (Gazet van Antwerpen) Eric Vercruyssen (Belga-bruggepensioneerd)</p> <p><i>Plaatsvervangers:</i> Katrien Bruyland (freelance) Ann Driessen (freelance) Walter Vanderstukken (Videohouse) Walter Wauters (Het Nieuwsblad)</p>
Commissie van beroep	<p><i>Effectieve leden:</i> Jan Feys (Persbureau Jan Verbeke) Luc Vanheerentals (freelance)</p> <p><i>Plaatsvervangers:</i> Marc Robberecht (Talent & Vision) Marc Van Impe (freelance)</p>

De lijst van de nieuwe leden van werkgeverszijde wordt pas in de loop van volgende maand officieel meegedeeld.

Het VVJ-secretariaat maakte alvast kennis met de nieuwe leden-journalisten van de Erkenningscommissie. Van links naar rechts: Lisbeth Moons (VVJ), Pol Deltour (VVJ), Jan Feys, Gie Van Roosbroeck, Martine Joos (secretariaat Erkenningscommissie), Katrien Bruyland, Ann Driessen, Eric Vercruyssen, Marleen Sluydts (VVJ). (Foto Robert Van den Bruggen)

RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK VAARDIGT RICHTLIJN UIT OVER *USER GENERATED CONTENT*

'Vroeger' was het simpel. Lezers stuurden al eens min of meer boze brieven naar hun krant of weekblad, en dan keek iemand op de redactie rustig na of het geschrift publiceerbaar was of niet. Veel brieven haalden de lezersrubriek niet, wegens bijvoorbeeld lasterlijk, racistisch, seksistisch of onzinnig zonder meer. Hoe dan ook, zo luidde de beroepsethische stelregel, was de redactie mee verantwoordelijk voor wat er werd gepubliceerd – ook al kwam dat dus uit de pen van een derde.

'Vandaag' heeft de digitalisering van de communicatie ervoor gezorgd dat mediaconsumenten veel actiever kunnen deelnemen aan het informatieproces. Ze zijn zelf ook nieuwsproducent geworden, en bedelven redacties veel meer dan vroeger onder informatie en opinies. De tiplijnen en internetfora van diverse media zijn intussen helemaal ingeburgerd. De interactiviteit van de moderne media heeft

tot een ware boom van *user generated content* geleid.

Ongetwijfeld kan dit het klassieke nieuwsaanbod in belangrijke mate aanvullen, net zoals het maatschappelijke debat erdoor kan worden gestimuleerd. Toch brengt die *ugc-cultuur* ook risico's met zich mee. Meer dan eens lagen 'burgerjournalisten' aan de oorsprong van faliekant foutief gebleken berichtgeving. Zelfs weldenkende redacties moesten in het recente verleden toegeven dat er op hun websites dingen waren verschenen die daar eigenlijk beter niet hadden gestaan. Bij voorbeeld wegens lasterlijk, racistisch, seksistisch of onzinnig zonder meer.

De Raad voor de Journalistiek heeft op 12 maart een Richtlijn goedgekeurd die enkele bakens uitzet voor de verwerking van *user generated content* in het digitale informatietijdperk. Of: hoe gaan we anno 2009 om met gebruikersinhoud? Een meer dan nuttige handleiding... (PD)

(Foto Bert Van den Broucke / PhotoNews)

Richtlijn van de Raad voor de Journalistiek over de omgang van de pers met gebruikersinhoud

Belangrijk is dat een onderscheid wordt gemaakt tussen het **nieuwsmateriaal** (tips, foto's, videobeelden...) en de **opiniebijdragen** (commentaarstukken, reacties ...) die door gebruikers worden bezorgd.

Het **nieuwsmateriaal** wordt, voordat het wordt openbaar gemaakt, door de redacties behandeld volgens de klassieke regels van de journalistieke bronnencontrole. Het is dus ook de redactie die verantwoordelijk is voor wat wordt gepubliceerd.

Bij discussieforums vallen de **opiniebijdragen** die erop verschijnen onder de eerste verantwoordelijkheid van de auteurs, maar het medium dat de bijdragen publiceert, is op beroepsethisch vlak mee verantwoordelijk voor het goed beheer van het forum.

Bij digitale discussieforums kunnen de media die verantwoordelijkheid opnemen door:

- hetzij de binnenkomende reacties te toetsen op hun toelaatbaarheid voor opname in het forum (de zogenaamde *pre-monitoring*);
- hetzij de ingestuurde reacties voor publicatie na te lezen en selectief te publiceren (het zogenaamde *actief modereren*);
- hetzij (bij zogenaamde *post-monitoring*) in de nodige tech-

nieken te voorzien zodat ongepaste inhoud zo snel mogelijk wordt verwijderd.

Om ongepaste inhoud te voorkomen of zo snel mogelijk te verwijderen bestaan onder meer volgende technieken:

- (1) het zich vooraf laten registreren door de gebruikers;
- (2) het duidelijk vermelden op de site van de gebruiksvoorwaarden en aanbevelingen;
- (3) het gebruik van een elektronische filter om ongepaste termen te weren;
- (4) het aanbieden van de mogelijkheid om ongepaste reacties te signaleren aan de moderator van het forum;
- (5) het vooraf modereren en continu begeleiden van discussies over gevoelige onderwerpen.

Ten slotte herinnert de Raad voor de Journalistiek eraan dat anonieme bijdragen slechts uitzonderlijk kunnen gepubliceerd worden, en dat de redactie alleszins over de identiteitsgegevens van de inzender moet beschikken.

Brussel, 12 maart 2009

Scheef bekeken

"Het Laatste Nieuws en De Morgen, de kranten van de Persgroep Publishing, doen het zeer goed. (...) De Morgen haalde in 2008 haar hoogste bereik ooit en blijft gestaag groeien."

De Persgroep Publishing, die via een collectief ontslag loodzwaar saneert bij De Morgen, in een eigen persoonsadvertentie voor een National Sales Manager Newspapers verschenen in onder meer De Morgen van 3 april 2009

"Ik heb zeer veel sympathie voor de acties van de VVJ, maar dat zullen slechts achterhoedegevechten zijn als we ons blijven blindstaren op de sociale ellende van vandaag. Door het internet stevent ons métier af op een radicale transformatie waarvan de huidige veranderingen slechts het begin zijn. Voor oudere journalisten, die niet met de computer zijn opgegroeid, zijn er echte multimedia-bootcamps nodig waar ze een maand lang worden ondergedompeld in online journalistiek. Maar er zijn ook nog steeds te veel jonge journalisten die doen alsof ze in 1999 leven en denken dat het internet wel weer zal verdwijnen. Misschien krijgen we daardoor wel de technologie die we verdienen en die onze toekomst hypothekeert, meer nog dan de huidige herstructurerings."

Stijn Fockede, redacteur en projectleider van de regionale nieuwssite Destreekkrant.be, in een vrije tribune

"Tachtig procent van de verkiezingsbudgetten gaat naar advertenties in kranten en tijdschriften. Maar het voorwoord van Rik Van Cauwelaert in Knack is veel belangrijker dan de reclamatarieven van Roularta Media Group. Dat wordt gelezen door de lezers van Knack, en die volgen hun directeur."

Fons Van Dyck, directeur communicatiebureau think/BBDO, in Knack van 1 april 2009

"Vtm heeft Vlaams gekozen, vult haar nieuws complexloos met streekproducten. De VRT heeft ervoor gekozen niet radicaal te kiezen, en maakt een brede spreidstand waarin zowel de superieure buitenlandanalyse als het lullige fait divers, zowel het interview met Barroso als een onbetekenende van de straat geraapte quote moet kunnen. En het kàn voor heel veel kijkers. (...) Het zou niet moeilijk zijn cijfers aan te voeren die bewijzen dat we met Het Journaal van de VRT en Het Nieuws van vtm in de beste der werelden leven: samen zorgen ze ervoor dat, vergeleken met buitenland, bijzonder veel Vlamingen het tv-nieuws volgen."

Mark Schaevers vergelijkt de tv-jour-

naals van VRT en vtm in Humo van 14 april 2009

"Natuurlijk wil je elke keer een paar grote namen en gezichten in je blad, en die moeten dan ook nog eens verrassen en boeien. Als je dat hebt, geeft het je de kans om daarnaast minder bekende mensen op te voeren, of minder evidente dossiers. Het een maakt het ander mogelijk."

Guy Mortier, ex-hoofdredacteur Humo, in Jobat van 18 april 2009

"We hebben het altijd over de veelzijdigheid van onze media, maar in de krantensector hebben we nog twee algemene kwaliteitskranten, twee populaire kranten en twee regionale kranten in een gebied met 6 miljoen inwoners. Stel

je voor dat er nog één of twee kranten zouden verdwijnen, wat blijft er dan over van de pluriformiteit? In de audiovisuele sector hebben we twee grote omroepen, die goed zijn voor meer dan driekwart van het Vlaamse tv-landschap en bijna honderd procent van het radiolandschap. De particuliere omroep is in handen van twee mediagroepen die ook grote spelers zijn in de gedrukte media. Hoe kan de Vlaamse Regulator voor de Media dan in godsnaam tot de conclusie komen dat er in Vlaanderen geen mediaconcentratie is? Er is in Vlaanderen een crossmediale concentratie die haar gelijke niet kent in Europa."

Aimé Van Hecke, ceo van Sanoma, in De Standaard van 28 maart 2009

"Een degelijk, wetenschappelijk verantwoord onderzoek kost veel geld. Het zijn bijna alleen nog de universiteiten die zich daarmee bezighouden. Commerciële organisaties en media nemen steeds vaker hun toevlucht tot veel goedkopere, maar onbetrouwbare enquêtes. En haast niemand reageert daarop."

Politoloog-op-rust Jaak Billiet in Knack van 1 april 2009

"De werkdruk in de mediasector is zodanig toegenomen dat jongere collega's van hot naar her moeten rennen. Ze krijgen nauwelijks nog de kans om zich te verdiepen in een dossier. Ze moeten voor de start van een kernkabinet klaarstaan voor een quote bij het binnenkomen en ze moeten ook een quote hebben bij het buitenkomen. Vroeger konden wij het ons permitteren om met tv- en krantencollega's 's middags te gaan eten en ondertussen meningen uit te wisselen en analyses te bespreken. Ik had tijd om mij te informeren. (...)

Wat een probleem wordt, is het aandeel van de criminaliteitsberichterijking in de journaals. Dat is momenteel té hoog. Niet elk incident moeten we geven. Niet elk verkeersongeval moet in een nationaal journaal. Ik heb nog eens opgesnoord wat we destijds op de radio vertelden toen Freddy Horion een gezin had omgebracht. Dat klonk zo: 'In Sint-Amandsberg bij Gent heeft een man een volledig gezin uitgemord. De dader is aangehouden.' Twee lijntjes. *C'était tout.* (...)

Ik vrees dat we de Angelsaksische weg zijn ingeslagen door de druk van kijk- en luistercijfers. Die is enorm toegenomen sinds de komst van vtm. We mogen daarom niet terug naar het verleden: nieuws is niet enkel wat belangrijk is maar ook wat belangwekkend is. Alleen schieten we nu af en toe wat door.

En door de eengemaakte redacties hoor je nu overal hetzelfde. Ik kan begrijpen dat alle media moeten openen met een quote als 'we've got him' wanneer Saddam Hoessein gevangen wordt. Maar daarover hoor ik op radio en tv en lees ik in kranten en op websites overal hetzelfde. Er zijn vandaag veel media, maar ze brengen wel allemaal ongeveer hetzelfde."

Jos Bouveroux, een van de VRT-hoofdredacteurs, in De Morgen van 17 april 2009

"Toen ik stage liep bij CNN hebben ze me erop gewezen dat je altijd moet lachen voor de camera. Ik keek te serieus. Kijkers hebben er niets aan als je daar staat met het gezicht van een lijkbidder. Je moet hen altijd op een opgewekte en vriendelijke manier begroeten en aanspreken, ook als er 25 doden zijn gevallen. Ik heb daar echt op geoefend."

Vtm-journaliste Elke Pattyn in Gazet van Antwerpen van 18 april 2009

"Ik vond Kwik te ordinar. Christian heeft naar mij geluisterd, hij heeft het uit de handel genomen."

De moeder van Christian Van Thillo over het verdwijnen van het blootblad, in Vrij Nederland van 18 april 2009

Aansluiting bij de JAM vereenvoudigd

Er is nog een reden bijgekomen om toch maar zo snel mogelijk lid te worden van de Journalisten Auteurs Maatschappij (JAM), in de veronderstelling dat je dat nog niet bent. Het aansluitingsformulier voor lidmaatschap is merkkelijk vereenvoudigd en er wordt beter dan vroeger uitgelegd wat de diverse mogelijkheden en hun gevolgen zijn. Pro memorie: een eenmalige bijdrage van € 50 aan de JAM verzekert elk lid van een jaarlijkse som aan auteursrechten in verhouding met het geleverde werk. Surf naar www.jam.be.

Intussen heeft de JAM van de regering verkregen dat haar ledenlijst, zoals die van andere auteursvennootschappen trouwens, niet op het internet moet worden gepubliceerd. De federale minister van Ondernemen en Vereenvoudigen Vincent Van Quickenborne (Open-VLD) had hier lang op aangedrongen, vanuit een overdreven drang naar transparantie bij SABAM & Co. De JAM wees er echter op dat de publicatie van haar ledenlijst op zeer gespannen voet staat met het recht van privacy, de vrijheid van vereniging en zelfs het recht op arbeid. Overigens kan zowel de overheid als een rechtstreeks belanghebbende altijd navraag doen naar het ledenbestand van een auteursvennootschap.

Wachten op duidelijkheid fiscaliteit auteursrecht

Het blijft wachten op meer duidelijkheid over het nieuwe fiscale statuut van auteursrechten. Een ministeriële circulaire is in aantocht, net zoals beslissingen over fiscale rulings die zijn aangevraagd. Een recente wet behandelt auteursrechten fiscaal voordeliger dan vroeger, maar het blijft een open vraag of dit uitgeverij en journalisten toelaat om nu massaal op auteursrechten als vergoedingssysteem over te schakelen. Bovendien hangen aan dit vergoedingssysteem wel degelijk ook nadelen vast.

De JAM en de VVJ werkten voor hun leden een typebrief uit waarmee ze voorbehoud kunnen maken wanneer uitgeverij hen ertoe dwingen om in auteursrechten te worden betaald.

Nieuwe regeling voor parkeren op luchthavens

Wie voortaan nog parkeert op **Brussels Airport in Zaventem**, even opgelet! Een etmaal parkeren kan voor beroepsjournalisten nog steeds gratis, maar de officiële perskaart moet vanaf nu vooraf worden voorgelegd op de dispatching van de parking. Die bevindt zich op het niveau 'aankomsten' tussen de parkings FP1 en FP3, naast de betaalautomaten.

Ook de procedure voor parkeren op **Brussels South Charleroi Airport (BSCA)** blijkt intussen bijgesteld. BSCA biedt nog gratis parkeerplaatsen aan voor journalisten die beroepshalve op reis moeten, maar "*en retour, le journaliste s'engage à mentionner BSCA dans son article/son reportage et à envoyer une copie de l'article / du reportage à David Gering, Commercial Director Aviation PR & Communications (d.gering@charleroi-airport.com).*" De geïnteresseerde journalist moet bovendien een week op voorhand een aanvraag doen met opgave van de reden van zijn reis.

De VVJ/AVBB protesteert met klem tegen een dergelijke regeling. Ze vraagt individuele journalisten hetzelfde te doen en er hoe dan ook niet op in te gaan.

Persdag luchthaven Zaventem voor VVJ-leden

Op zaterdag 12 september om 10u kunnen 25 beroepsjournalisten een uitgebreid bezoek brengen aan de luchthaven van Zaventem. Woordvoerder Jan Vandercruysse van Brussels Airport zal deskundige uitleg geven. Na ontvangst in de vertrekhal gaat het te voet naar pier A (voor Schengen-passagiers) of naar pier B (niet-Schengen-passagiers). Daarop volgt een rondrit met de bus op de luchthaven. De nadruk zal gelegd worden op de faciliteiten voor journalisten. Achteraf volgt een korte receptie.

Wegens de veiligheidsvoorschriften kunnen er maximaal 25 journalisten deelnemen. Inschrijven kan vanaf begin mei per e-mail bij ericvercruysse@gmail.com. Inschrijvingen zijn maar geldig als de journalist zijn voornaam, naam, geboorteplaats, geboortedatum, nummer identiteitskaart en huidig domicile opgeeft. Deze gegevens worden aan Jan Vandercruysse overgemaakt.

De eerste 25 inschrijvingen zijn geldig. Wel wordt er een reservelijst van 10 namen aangelegd. Dit luchthavenbezoek is een initiatief van de afdeling Brussel-Brabant van de AVBB.

VVJ-secretariaat adviseert enkel leden

Beroepsjournalisten die enkel de kostprijs van hun perskaart betalen en geen VVJ-lidgeld (een zeer kleine minderheid weliswaar), worden met aandrang verzocht niet langer een beroep te doen op het VVJ-secretariaat voor informatie, advies of service.

<h3>UITNODIGING</h3>
<p>De Raad van Bestuur van de JAM nodigt alle leden uit op de Algemene Vergadering van de JAM op zaterdag 6 juni 2009 om 10 uur op de zetel van de JAM, Roger Vandendriesschelaan 38 - 1150 Brussel</p> <p>Graag bevestiging van uw aanwezigheid bij de JAM op 02-777 08 30 of info@jam.be</p>
<h3>DOCUMENTEN</h3>
<p>Leden kunnen de documenten voor de AV downloaden van de site www.jam.be of aanvragen op het secretariaat (info@jam.be – tel. 02-777 08 30 – fax 02 777 08 40) en dit vanaf <u>vrijdag 22 mei 2009</u></p> <p>Toelichting en antwoorden op uw vragen worden vanzelfsprekend verstrekt tijdens de vergadering</p>
<h3>OPROEP VOOR NIEUWE BESTUURSLEDEN</h3>
<p>De Algemene Vergadering moet onder meer een Nederlandstalig en een Franstalig bestuurslid aanwijzen. Alle JAM-leden die interesse hebben voor een bestuursmandaat kunnen <u>hun kandidatuur tot 22 mei</u> aan het JAM-secretariaat bezorgen per mail of per post.</p>

NIEUW VLAAMS OMROEPDECREET BEVESTIGT BELANG VAN REDACTIONELE AUTONOMIE

Luc Vanheerentals
VVJ-bestuurslid &

VVJ-vertegenwoordiger in de Vlaamse Sectorraad Media

Het nieuwe decreet voor radio en televisie, dat het Vlaams parlement eind maart goedkeurde, bevestigt en versterkt nog de positie van de redacties bij de audiovisuele media. Doorlopend is bepaald dat omroepen die nieuws brengen, moeten beschikken over eigen redacties (met dus voldoende journalisten). Bovendien moet hun redactionele onafhankelijkheid worden gewaarborgd en in een redactiestatuut zijn vastgelegd. Dat redactiestatuut wordt in het nieuwe decreet ook gedefinieerd, als "een schriftelijk referentiekader waarin de onderlinge verhoudingen worden vastgelegd tussen redactie, hoofdredactie en directie. Het garandeert de onafhankelijke werking van de redactie ten opzichte van de omroeporganisatie".

Onder meer voor de VMMa is het nu wel duidelijk dat ook zij eindelijk werk moet maken van redactiestatuten voor haar tv- en radio-omroepen. Het nieuwe decreet treedt in werking tien dagen na publicatie in het *Belgisch Staatsblad*. De VRT en de regionale omroepen beschikken al veel langer over een redactiestatuut. De verbeteringen zijn mee het werk van de VVJ, die een zetel heeft in de Vlaamse Sectorraad Media. Die adviesraad boog zich de voorbije maanden intensief over het voorstel voor een nieuw omroepdecreet.

(Foto PhotoNews)

Richtlijn Audiovisuele Mediadiensten, die tegen 19 december 2009 in intern recht moet zijn omgezet. Andere versoepelingen hebben betrekking op de onderbreking van programma's, de duur van reclamespots, productplaatsing en dies meer. Zo mogen uitzendingen – met uitzondering van de journaals – voortaan om de 30 minuten

worden onderbroken, terwijl dat vroeger slechts om de 45 minuten kon. Publireportages worden niet meer in rekening gebracht bij de berekening van de 20 procentlimiet voor reclame en telewinke-len per uur. Ook productplaatsing wordt onder bepaalde voorwaarden mogelijk.

In het oorspronkelijke decreetsontwerp van de opeenvolgende Mediaministers Geert Bourgeois (N-VA) en Kris Peeters (CD&V) was het verbod op politieke reclame nog gehandhaafd. Eerst in het laatste advies van de Sectorraad Media, vervolgens in de Commissie Media van het Vlaams Parlement en tot slot in de plenaire vergade-

ring van dat parlement werd ervoor gekozen politieke reclame toch toe te laten. Tegelijk werd beslist de zendtijd voor politieke partijen op de VRT in de aanloop tot de verkiezingen af te schaffen.

Leugens

In de Sectorraad Media pleitten de omroepbedrijven als één man voor het mogelijk maken van politieke reclame. Hun voornaamste argument is dat het ook al kan in de geschreven pers. Voorzitter en KUL-hoogleraar David Stevens was een van de tegenstanders. "Persoonlijk vind ik het een heel slechte evolutie", zegt hij. "Politiek moet zo ver mogelijk van reclameboodschappen gehouden worden. Ik weet dat we te maken hebben met een financieel-economische crisis, maar hoe zit het met het toezicht op de inhoud? Wie gaat partijen controleren en sanctioneren als er flagrante leugens verteld worden? De vergelijking met de geschreven pers gaat niet op, omdat tv en radio een grotere impact hebben op het publiek en daarom altijd al veel strenger gereguleerd zijn geweest."

Ook de VVJ verzette zich in de Sectorraad, met als argument dat politieke boodschappen best zoveel mogelijk binnen een journalistiek kader worden gehouden.

Politieke reclame

Een andere opmerkelijke nieuwigheid is dat de Vlaamse omroepen in de aanloop naar verkiezingen politieke reclamespots mogen uitzenden. Letterlijk heet het in artikel 49 van het decreet dat "het is toegestaan om tegen betaling aan politieke mandatarissen of kandidaat-mandatarissen en aan politieke partijen commerciële communicatie ter beschikking te stellen tijdens de sperperiode voor de verkiezingen mits naleving van de wetgeving betreffende de verkiezingsuitgaven". Weliswaar moet nu ook nog de federale wet op de verkiezingsuitgaven worden gewijzigd, want ook daarin staat een verbod aan politieke partijen om commerciële reclamespots uit te zenden op radio, televisie, in bioscopen en op internet.

Het is maar een van de vele versoepelingen van reclamevoorschriften in het nieuwe decreet. Deels zijn die het gevolg van de Europese

Qué ?

De eerste editie van *Klink klaar*, een uitspraak- en intonatiegids voor het Nederlands, kende een onverhoopt succes, ook bij radio- en tv-journalisten. Nu is er een volledig herwerkte versie. Met behulp van bekende VRT-stemmen, die de bijgevoegde CD voor hun rekening namen, en onder toezicht van VRT-taaladviseur Ruud Hendrickx, word je ingeleid in de verschillende aspecten van het stemgebruik. Je leert je stem verzorgen, alle letters juist uitspreken, de juiste accenten leggen, veel voorkomende fouten vermijden. Specifieke tips betreffen het spreken voor radio en tv. Het boek bevat ook talloze oefeningen. (MS)

Bernadette Timmermans

Klink klaar. Uitspraak- en intonatiegids voor het Nederlands
Davidsfonds/Leuven

STUDIEADVIES VAN EEN SLIMME MENS

Mark Vlaeminck

Hele horden jonge mannen en vrouwen in dit land staan weer voor de belangrijke vraag welk beroep ze zullen gaan kiezen en welke studie ze daarvoor moeten aanvatten. "Iets in de journalistiek", zo formuleren velen hun voorkeur. Maar hoe word je dat, journalist? Wat moet je daarvoor kunnen en kennen? Hoe slim moet je daarvoor zijn?

Geen betere collega om die vragen aan voor te leggen dan Freek Braeckman, officieel De Slimste Mens ter wereld en met lengten voorsprong dus ook de Slimste Journalist.

Freek Braeckman: "Ik geloof niet dat je studies zo belangrijk zijn om journalist te worden. Voor een redactie is het interessant dat de leden een goede mix vormen van opleidingen en interesses. Het moeten niet allemaal historici of juristen zijn of pers- en communicatiespecialisten. Zelf heb ik in Gent germaanse gestudeerd en daarna aan Vlekho in Brussel nog een postgraduaat journalistiek. Dat was zeker plezierig en interessant, maar toch betwijfel ik of je journalistiek op de schoolbanken kunt leren."

Als de diploma's niet tellen, wat dan wel? Braeckman: "Veel. Zin voor creativiteit bijvoorbeeld. Nieuwsgierigheid. Gedrevenheid. Graag weten waarmee je eigenlijk bezig bent. Ik denk dat die karaktereigenschappen minstens zo belangrijk zijn als de diploma's die je hebt vergaard."

Freek Braeckman is dertig en zit intussen acht jaar in de stiel. Wereldberoemd in Vlaanderen en een journalist waar velen naar opkijken. Maar heeft hij zelf ook idolen in de journalistiek? "Daar ga ik niet op antwoorden met voorbeelden", steekt hij voorzichtig van wal. "Maar ik hou wel van mensen die excelleren, die in hun vak

aan de top staan. Ik bewonder mensen die in hun vak een referentie worden. Zoals vele tv-kijkers reageren als ze Martine Tanghe of Jan Becaus op hun scherm zien verschijnen: 'Nu wordt het serieus', denken ze dan. Ik hoop dat er ooit een dag komt dat de mensen mij ook zo gaan zien."

Voor een jongeman van amper dertig blijven er nog vele dagen om dat verlangen gerealiseerd te zien, maar is Freek wel van plan om als journalist met pensioen te gaan?

"Dat zal er om te beginnen van afhangen of er tegen die tijd nog pensioenen zijn", lacht hij. "Maar eigenlijk maak ik nooit plannen op lange termijn. Overigens vind ik een van de grootste pluspunten in ons beroep de complete afwezigheid van sleur. Voor een journalist is elke dag anders."

In een vorig leven verzamelde Braeckman mooie titels in de nobele schermsport – "schermen is een ballet met getrokken zwaard, tussen twee heren die ten allen tijde de code respecteren", zo noemt hij dat. Maar als ik hem vraag of hij in elke branche van de journalistiek zou kunnen meedraaien, maakt hij uitgerekend voor sportjournalistiek een uitzondering. "Sportverslaggeving zou ik te vlug als sleur ervaren, misschien omdat de echt grote momenten in de sport zeer zeldzaam zijn. Ik mag dan wel schermer zijn geweest, ik heb in mijn leven maar één voetbalmatch bijgewoond en hoewel daar wat doelpunten zijn gemaakt, had ik dat niet eens gemerkt. Ook als ik op tv de Ronde van Vlaanderen zie, vind ik dat wel indrukwekkend, maar het maakt mij weinig uit of Stijn Devolder wint of Tom Boonen. Ik merk trouwens dat veel sportjournalisten met twee petjes rondlopen: ze zijn zowel verslaggever als supporter. Dat merk je als kijker. Ik weet het wel, een journalist die de Wetstraat verslaat heeft ook een politieke overtuiging, maar hij zal zijn voorkeur niet zo duidelijk laten blijken."

"Ik hou van variatie. In ons beroep is er elke dag wel iets waarin je je kunt verdiepen. Dat is toch fantastisch, dat je naar een collega kunt stappen en vragen: 'Leg me dat nu eens uit want ik ken daar niet zo veel van'. Het gevolg is dat je 's avonds als je weer naar huis rijdt veel meer weet dan 's middags toen je dag begon. En daarom doe ik deze job dus zo graag."

Freek Braeckman: 'Om een goede journalist te worden zijn studies niet zo belangrijk. Wel van tel zijn zin voor creativiteit, nieuwsgierigheid, gedrevenheid.' (Foto Hans Westerling / PhotoNews)

Academie voor de Periodieke Pers

ACADEMIE
VOOR DE
PERIODIEKE
PERS

De Vereniging der Uitgevers van de Katholieke Pers (VUKPP), de Unie van de uitgevers van de Periodieke Pers (UPP) en de opleiding Journalistiek van de KHMechelen richten samen de **Academie voor de Periodieke Pers** op. De Academie is gericht op de kwaliteitsverbetering door opleiding en bijscholing van zowel redacties als uitgevers. Het project kwam tot stand met de steun van de Vlaamse overheid en in samenwerking met UNIZO. Ook de Onderzoeksgroep Memori en het Media Expertise Centrum van de KHMechelen verlenen hun medewerking.

De Academie start vanaf 12 mei met een reeks van vijf workshops over respectievelijk

- journalistiek schrijven
- interviewtechnieken
- schrijven voor internet
- journalistiek management
- het internet en de journalistiek

Het volledig aanbod staat op www.persacademie.be.
Daar kan ook worden ingeschreven.

Opgelet: inmiddels zijn alle modules voor de eerste reeks volgeboekt, er volgt hoe dan ook een tweede reeks. Al wie inschrijft ontvangt de nodige informatie over de data van de volgende reeksen. Intussen werkt de programmacommissie aan de planning van nieuwe thema-opleidingen in 2010 en 2011. Eén daarvan heeft betrekking op praktische media-coaching bij de gespecialiseerde periodieke pers. Ook een aanbod voor *in company training* wordt onderzocht.

Info: www.persacademie.be

EEN INITIATIEF VAN DE VUKPP
EN DE UPP MET STEUN VAN DE
VLAAMSE OVERHEID

GEORGES TIMMERMAN (DE MORGEN): 'WIE IN DE JOURNALISTIEK GELOOFT, VINDT ALTIJD EEN WEG'

Jan Backx

Een filmregisseur zou met de karakterkop van Georges Timmerman ongetwijfeld zijn profijt doen: in een remake van *The Dirty Dozen* bijvoorbeeld, of als commandant van een U-Boot. Georges, een rustig ogend man van weinig woorden, is de politiek-economische dossiervreter van *De Morgen* en timmert momenteel mee aan een deugdelijk vergelijk rond het Onafhankelijk Bloedbad dat zijn krant beroert. Hij rookt graag een pijpje, net zoals de grote Sherlock. Een portret van een confrater die zijn vak beoefent met de ernst van een boedhistische monnik.

Antwerpenaar Georges (°1953) groeide op in het gezin van een beroepsmilitair. "Mijn pa, 91 nu, was korporaal in Fort 2, in Borsbeek. Mijn ma, ondertussen 89, had een merceriewinkeltje op het Zuid. Vaders droom lag voor de hand: ik moest en zou sabelsleper worden. Ik heb me uit dat ouderlijk milieu moeten vrijvechten. Want het 'langharig tuig' van de jaren zestig, dat fascineerde mij, dàr wou ik écht graag bij... De conflicten thuis werden legio: ik las de verkeerde boeken, mijn haar was te lang, ik zat in rare cafés... Eens het humanioradiploma van het wijkcollege op zak ben ik thuis weggelopen. Een eigen flatje, overleven middels een hele reeks odd jobs, tussen-door soldatendienst in Werl... Ik voelde me aangetrokken tot de romantiek van het harde labeur in de Antwerpse haven. Ik loste bananenboten, was scheepshersteller, zwoegde met ankers en kettingen. Als vrij mens ging ik toen ook een dik jaar op wereldreis. Afrika fascineerde me. Het begin was niet moeilijk: gewoon met de duim en een rugzakje aan de autostrade-oprit van Antwerpen-Zuid gaan staan. Ik had geluk: de eerste chauffeur die stopte reed naar Teheran. Drie dagen later stond ik in Istanbul. Ik zakte systematisch af tot Brazzaville en dwaalde maandenlang rond in de wildernis. Jawel, de sfeer van Kuifje in Afrika, tot en met varen in een holle boomstam, met in het decor apen, krokodillen en nijlpaarden. Ik ontmoette hartelijke, ongecompliceerde Afrikanen. Er viel altijd wel ergens te klussen om in het levensonderhoud te voorzien. Van de terugreis is me de oversteek Algerije-Marseille bijgebleven. Betaald met zowat mijn laatste centen. Terug in Europa was ik echt geschokt toen ik in Marseille een supermarkt binnenliep en zag dat wij westerlingen kunnen kiezen uit 680 types worstjes en 570 soorten dessertkoekjes..."

'Mijn werk is ook mijn hobby'. (Foto Filip Claus)

Van Georges in Afrika naar Georges de journalist, hoe is dat gekomen?

Via een dagboek, zo blijkt. "Uit pure noodzaak – wanneer deed ik wat en waar? – had ik als een moderne Robinson Crusoe een dagboek bijgehouden. Terug in Antwerpen liet ik dat eens lezen door een vriend: wijlen Hugo Gijssels, die veel over extreem-rechts in Vlaanderen heeft geschreven. Hugo gaf me het juiste duwtje: 'Georges, ge kunt schrijven, probeer het eens in de journalistiek! Ik wist helemaal niet hoe dat werkte maar pende iets over een onderwerp dat me zeer vertrouwd was: kendo, het Japans zwaardvechten. De tatami is me overigens niet vreemd, ik heb ook een judo-verleden. Een week later stond mijn kendo-stuk in *Knack*. Die journalistieke entree dateert van intussen 32 jaar geleden. Met wat confraters begon ik toen te freelancen: het *Antwerps Journalisten Collectief* had zijn kantoortje aan de Amerikalei. Vijftien jaar lang vroegen de mensen mij of ik daar nu echt van kon leven. Jazeker, zei ik telkens droogjes. De oversteek naar het vaste contract kwam er in 1992, toen de ondertussen ook al overleden Walter De Bock mij vroeg om bij *De Morgen* te komen werken. Het bedrijfsleven met zijn vertakkingen en kruisbestuivingen naar politiek en economie werd mijn favoriete, ongemeen boeiende biotoop. Samen met De Bock spitte ik een jaar lang het beruchte Agusta-dossier uit. Het resulteerde in een artikelenreeks

waarop ik met grote voldoening terugkijk."

"Achteraf bekeken zou ik niets anders willen doen. In de journalistiek vond ik een manier om mijn existentiële woede op een acceptabele manier te kanaliseren. Als mijn bezigheden nog enig maatschappelijk nut opleveren is het helemaal mooi. Ja, ik heb een credo: als je écht gelooft in de journalistiek is er altijd wel een weg om je te manifesteren. Vraag me om dit babbeltje af te ronden ook niet naar mijn hobby. Mijn werk is ook mijn hobby. Jawel, ik heb mijn portie ambetante dingen zeker gehad: razende telefoons, brieven van advocaten, dagvaardingen, rechten van antwoord, processen, huiszoekingen, bedreigingen en andere intimidaties. Maar erg heb ik dat nooit gevonden. Het hoort gewoon bij onze stiel."

Marktgreep op de media

Dat de media veel macht hebben en bijgevolg een zware verantwoordelijkheid dragen, daarover bestaat nog weinig discussie. Maar hoeveel hebben media nu echt in de pap te brokken? En wie heeft het dan voor het zeggen over de media zelf?

In zijn tweede boek, *De macht van de media. De markt is de baas*, gaat Cas Goossens op zoek naar antwoorden. De digitale ontwikkelingen maakten de uitdagingen overigens alleen maar groter, signaleert hij aan het begin van zijn zoektocht. Een belangrijk gevolg is immers dat de journalistiek almaar minder tijd krijgt voor wat eigenlijk haar grootste troef zou moeten zijn: duiding en analyse.

Toch denken we bij macht in de eerste plaats aan politiek. Bepalen politici wat in de media komt, of zijn het de media die de politici naar hun pijpen doen dansen? Volgens Cas Goossens staat het vast dat media een politicus kunnen maken of kraken. Maar de politici zelf beseffen dat maar al te goed en passen zich aan, door hapklare quotes te serveren en een mediaconsultant in de arm te nemen. Het resultaat is dat zij op hun beurt de media naar hun hand kunnen zetten. Sinds de Vietnamoorlog winnen of verliezen regeringen zelfs oorlogen via de televisie. Ook al blijft het voor de media van belang dat er behalve tekst ook beelden beschikbaar zijn van een conflict, en liefst dan nog beelden die rechtstreeks op de emoties van de mensen inwerken.

Bij de start van de openbare televisie ging men er vanuit dat die ten dienste van het algemene welzijn moest staan, dat men cultuur zou uitdragen naar alle lagen van de bevolking. Goossens, die zelf eerst journalist en later administrateur-generaal van de Vlaamse openbare omroep was, erkent dat die doelstellingen vandaag nogal paternalistisch en betuttelend in de oren klinken. De markt is god en de klant is koning geworden. Het gevolg is wel een overvloed van allemaal gelijksoortige programma's, die zowel tegemoetkomen aan de wensen van de doorsnee Vlaming als aan de behoeften van de adverteerders, van wie de media tenslotte afhankelijk zijn. En dan zijn er ook nog aandeelhouders, die winst willen zien en liefst zo snel mogelijk. Ook de openbare omroep volgt de trend en hecht steeds minder belang aan haar klassieke credo van informatie, educatie en recreatie.

Toch gelooft Goossens nog onvoorwaardelijk in de meerwaarde van een openbare omroep, juist omdat zij een tegenwicht kan bieden voor de allesoverheersende commerciële logica. Daarmee wil hij niet gezegd hebben dat marketing op zich een vies woord is. Alleen moet het een middel zijn om een doel te bereiken, geen doel op zich. En het mag zeker niet de onafhankelijkheid van een journalist of de kwaliteit van een krant in de weg staan. Vooral niet in een tijd waarin steeds meer mediabedrijven fusioneren en zo een haast onbeperkte macht verwerven, die misschien de democratie zelf bedreigt.

Voor Cas Goossens staat een ding vast: het is dringend tijd voor bezinning. Zijn boek vormt alvast een goede aanzet. (MS)

Cas Goossens
De macht van de media. De markt is de baas
Van Halewyck

De crisis in de media doorgelicht

Indymedia maakt zich meer en meer waar als alternatief nieuwsmedium - ook al door de aandacht die het blijft besteden aan het functioneren van de 'klassieke' nieuwsmedia. Na de vorig jaar verschenen reader over *Burgermedia*, ligt nu het boekje *Crisis in de media* op tafel. Opnieuw gaat het om een bundeling van analyses en standpunten van experts en betrokkenen.

Hilde Van den Bulck, hoofddocent communicatiewetenschappen aan de Universiteit Antwerpen, stelt voorop dat we al bij al best tevreden mogen zijn met onze Vlaamse media. Toch waarschuwt ze expliciet voor enkele riskante tendensen: de concentratie en convergentie, en de voortschrijdende commercialisering en marketingoriëntatie. "De Vlaamse media dansen op een slappe koord", schrijft Van den Bulck. "Nog niet zo lang bevrijd van het juk van de verzuiling en de

politieke inmenging, lijkt de mediacultuur stilaan gevangen in de dictatuur van de economie." Aan de overheid om na te denken over mogelijke correcties.

Volgens Christophe Callewaert en Han Soete van Indymedia, be heeft de mediacrisis alles te maken met de huidige organisatie van de sector. "De media zijn het exclusieve terrein van grote privéconcerns die nieuws behandelen als een product dat winst moet maken. En als er nog zoveel kwaliteit te vinden is in het Vlaamse medialandschap, heeft dat te maken met koppige en gedreven journalisten die ondanks alles volhouden." De Indymedia-journalisten houden een warm pleidooi voor een gerichte overheidsbemoediging met de media, naar analogie met het onderwijs- en cultuurbeleid. Zoals de VVJ, pleiten ze ervoor perssteun afhankelijk te maken van formele kwaliteitsvoorwaarden, zoals de bezetting van redacties en de inachtneming van redactiestatuten. De *Indymedia*-reader bevat overigens ook de tekst waarmee de VVJ naar de recente Staten-generaal voor de Media is gestapt.

De analyse van Peter Vandermeersch, die voor dit boekje werd geïnterviewd, valt op door haar pessimisme. "Ik heb lang geloofd in het merk *De Standaard*. Als je echt wil weten hoe het zit tussen Anciaux en sp.a, dan moet je de krant lezen. Nu surfen sommige jongeren naar de site van Anciaux als ze willen weten hoe het zit." De Corelio-hoofdredacteur sluit verdere concentraties in de krantenmarkt niet uit. "Misschien is er in Vlaanderen maar plaats voor een enkele kwaliteitskrant."

Ook Rik Van Cauwelaert, directeur van *Knack*, is geïnterviewd. Hij voorspelt een doorgedreven dualisering van de mediemarkt: kwaliteitsmedia waarvoor (soms veel) betaald moet worden, en daarnaast heel veel pulp die gratis aangeboden wordt. Van Cauwelaert betuigt een rotsvast geloof in de toekomst van kwaliteit. En foert er navenant op los over de nefaste rol die mediagoeroes als een Leon De Wolff ook in Vlaanderen hebben gespeeld. "We hebben klojo's zoals hem horen beweren dat mensen niet meer lezen en dat onze stukken veel te lang zijn. Maar als een stuk over poëzie door tien procent van onze *Knack*-lezers wordt gelezen, dan is dat een nokvol Koning Boudewijnstadion en dan ben ik een zeer tevreden man." (PD)

Indymedia
Crisis in de media
Te bestellen via www.indymedia.be

Beslissing over de klacht van de heer Jan L. Rombouts tegen *Het Laatste Nieuws* en de heren Peter Gorlé en Pascal Jacquemin, journalisten

Met een brief van 5 september 2008 dient Jan L. Rombouts klacht in tegen *Het Laatste Nieuws* en tegen de journalisten Peter Gorlé en Pascal Jacquemyn. Aanleiding is het artikel dat gepubliceerd is in *Het Laatste Nieuws* van 20 augustus 2008 onder de titels 'Belgische managers kopen valse diploma's' en 'Belgische managers en professor smukken CV op met gekochte titels', vergezeld van foto's, waaronder die van klager.

DE FEITEN

Op 20 augustus 2008 publiceert *Het Laatste Nieuws* een artikel waarin gemeld wordt dat in de Verenigde Staten een netwerk is opgerold dat nepdiploma's aan de man bracht via het internet. Het artikel vermeldt dat er op de lijst van klanten vijf Belgen prijken waaronder de opvallendste is klant 7.341: gewezen topambtenaar Jan Louis Rombouts, tot aan zijn pensioen in 2006 administrateur-generaal bij de Federale Overheidsdienst Arbeid en Sociaal Overleg. Sinds 2004 is hij ook gastprofessor Sociaal Recht aan de Universiteit Antwerpen. Uit de gegevens van de procureur blijkt dat hij 432 euro neertelde voor een *PhD*, aldus het artikel.

In het artikel stelt klager dat hij inderdaad een *PhD* in de politieke wetenschappen heeft behaald aan de *American University of London*. Hij heeft daar geen opleiding gevolgd, maar hij heeft zijn titel ook niet zo maar gekocht. Hij moest zijn wetenschappelijke publicaties opsturen en een proefschrift over het Belgisch sociaal overleg schrijven. Op basis daarvan heeft de *American University* hem een *PhD* uitgereikt.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klager betoogt vooreerst dat het artikel getuigt van onzorgvuldige journalistiek. Inzake terminologie bevat het verscheidene fouten: in het artikel staat dat klager een diploma *PhD* heeft gekocht, terwijl in de lijst een onbestaand diploma *PhDH* voorkomt, en de Amerikaanse *attorney general* wordt verkeerdelijk voorgesteld als procureur. Voorts vindt klager dat de krant haar bronnen onzorgvuldig heeft nagetrokken. De naam van klager komt voor op een lijst van de website *Spokesman Review* met vermelding van het diploma *PhDH*, maar zonder vermelding van de universiteit. De tweede bron is een lijst door Kristiaan De Ley toegestuurd aan Peter Gorlé en deze verwijst naar een lijst die De Ley zelf verkregen heeft van de *attorney general* in de staat Washington. Deze lijst is ingevolge een lek bekend geraakt. De lijst is gebaseerd op documenten en elektronische gegevens in het kader van een strafvervolgung die eindigde met een veroordeling, maar dit houdt niet in dat de namen van de personen die erop voorkomen ook de namen zijn van kopers van valse diploma's. Volgens klager is Kristiaan De Ley ongeloofwaardig daar hijzelf betrokken is bij het verkopen in de V.S. van waardelose diploma's. Klager is van oordeel dat *Het Laatste Nieuws*, door gebruik te maken van de lijst van de databank, zijn privacy heeft geschonden.

Klager verwijt *Het Laatste Nieuws* ook vooringenomenheid en sensatiezucht door te berichten dat hij zijn titel heeft gekocht en zijn CV heeft opgesmukt, wat krenkend en kwetsend is voor klager. Zijn integriteit is daardoor aangetast.

Klager betoogt ook dat hij geen ernstig wederwoord heeft gekregen. Op 19 augustus heeft hij weliswaar telefonisch contact gehad met Peter Gorlé, en de journalist heeft hem die dag ook enkele e-mails gestuurd, maar op 20 augustus

resulteerde dat al in de publicatie van het betwist artikel, zonder dat hem alle elementen van het dossier werden voorgelegd.

Het Laatste Nieuws en journalist Peter Gorlé onderstrepen dat Pascal Jacquemyn een louter ondersteunende prestatie heeft geleverd bij de realisatie van het artikel, en dat Gorlé er de volledige verantwoordelijkheid voor opneemt.

Zij betogen dat de terminologie niet onzorgvuldig is gekozen maar een vereenvoudigde voorstelling voor de lezer is. Zij hebben verschillende bronnen in binnen- en buitenland aangeboord en hebben bij de selectie van de bronnen zorgvuldig de betrouwbaarheid ervan gecontroleerd. Sommige informanten hadden uitdrukkelijk gevraagd om buiten beeld te blijven. Het artikel poogt op een objectieve manier de lezer een inzicht te geven in de handel in diploma's en het gebruik van neptitels met voorbeelden uit eigen land op basis van een lijst die de journalist in handen had gekregen. Het onderwerp is van groot maatschappelijk belang en heeft een internationale dimensie. Het is de taak van de media het publiek te informeren.

Het is onjuist dat klager geen wederwoord heeft gekregen, daar hij op zijn vakantieadres in Frankrijk werd gecontacteerd om zijn reactie te horen. In die contacten heeft de journalist wel degelijk aan klager gezegd dat op hij de lijst voorkwam. Gorlé geeft toe dat hij ervan is uitgegaan dat de *American University of London* voorkwam op de lijst van de *attorney general*, wat niet het geval is, maar het blijft een feit dat klager daar een diploma heeft aangekocht. Klager heeft overigens zelf nooit duidelijk gemaakt dat de *American University of London* geen uitstaans had met het Amerikaanse onderzoek, ook niet nadat de lijst en andere bronnen aan hem overgemaakt werden door de journalist.

BESLISSING

De Raad voor de Journalistiek neemt er akte van dat journalist Pascal Jacquemin louter een ondersteunende rol heeft gehad in de berichtgeving en dat journalist Peter Gorlé er de verantwoordelijkheid voor opneemt.

Klager betwist niet dat hij een diploma van de *American University of London* heeft verworven, waarvan hij zelf zegt zich ervan bewust te zijn dat het geen geaccrediteerde titel is en hier geen officiële waarde heeft.

Het artikel bevat weliswaar enkele kleine onzorgvuldigheden (de verwarring tussen *PhDH* en *PhD* en de omschrijving van de functie van *attorney general*), die door de journalist worden toegegeven, maar er is niet gebleken dat de berichtgeving relevante onjuistheden bevat. Klager heeft ook de kans gehad om in het artikel zijn standpunt naar voren te brengen.

Er kan niet worden vastgesteld dat het artikel blijk geeft van vooringenomenheid of sensatiezucht. Het noemen van klager en het tonen van diens foto maakt evenmin een inbreuk uit op zijn privacy.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is ongegrond.

Brussel, 12 maart 2009

De deadline voorbij

HOREN, ZIEN EN... SCHRIJVEN

Ezra Eeman

Journalist vtm Nieuws

Verkramppt ligt een jongeman op de vloer van een RATP-bus in Parijs. Hij grijpt naar zijn hoofd, wil zich verweren. Een jonge allochtoon geeft hem een harde trap in zijn zij. Drie anderen kijken toe. Enkele seconden later een regen van kniestoten en vuisten. "Smerige Fransman", roept een van de belagers. Minutenlang gaat het zo door. Zelfs als ze via de achterdeur uitstappen en het slachtoffer naar de buschauffeur strompelt, is het niet afgelopen. Eén van de jongens keert op z'n stappen terug en hamert er nog enkele keren blind op los. "Genoeg... zo is het wel genoeg", probeert de chauffeur tevergeefs...

"Of ik er 1 minuutje van kan maken voor het late nieuws", vraagt de eindredacteur. Het is vrijdagavond. Hij heeft de beelden nog niet gezien maar het verhaal heeft heel wat stof doen opwaaien in Frankrijk. Een bewakingsagent van de RATP heeft het filmpje gelekt. De beelden van de bus staan ondertussen op honderden websites. Soms met een harde, dreunende technobeat onder. Met een muisklik herhaalt het geweld zich een oneindig aantal keren voor me. Geweld zonder kader, zinloos, schijnbaar zonder aanleiding. Ik krijg er geen vat op, alsof het niets wil zeggen maar zich enkel wil uiten.

Wie zijn deze jonge vechters? Wat bezielt hen om zonder enige aanwijsbare reden een man verrot te schoppen? Wat is het motief, de verklaring voor dit gratis en zinloos geweld? Ik pieker en word er opstandig van. De deadline nadert en ik kan voorlopig niet meer dan beschrijven wat ik zie gebeuren. De dieper liggende motieven blijven hors-champ. En wat met de agent? Heeft hij dit gelekt uit oprechte woede en frustratie of omdat hij iets tegen vreemdelingen heeft en gekrenkt is in z'n Franse eer. Straks gaat dit de huiskamer in, net na de vrijdagavondfilm. Wat moet je daar als kijker mee?

De Franse socioloog Pierre Bourdieu zou me waarschijnlijk zeggen dat het geen man is die in elkaar wordt geslagen door jonge allochtonen maar het beeld van een man die in elkaar wordt geslagen door jonge allochtonen. Een constructie van de werkelijkheid met gevaarlijke weerhaakjes. Beelden die mensen kunnen aanzetten tot haat, angst of racisme. En elk woord kleurt, verandert het beeld. Wat ik er bij vertel, levert extreem-rechts misschien nog enkele nieuwe zeltjes op.

Ik moet denken aan het najaar van 2005. De chaos en onrust in de voorsteden van Parijs. Dag na dag liep het aantal uitgebrande auto's en vernielingen door migrantenjongeren op. De buitenlandse media cirkelden rond de *banlieus* en maakten gretig verslag vanuit de stedelijke oorlogszone. En de Franse pers...die wist zich geen raad met het buitensporige geweld

in de eigen voortuin. Niet Los Angeles maar Parijs stond in brand en niemand wou olie op het vuur gooien. Met de Franse presidentsverkiezingen in het vooruitzicht was er zelfs sprake van regelrechte censuur. Jean-Claude Dassier, de algemene nieuwsdirecteur van de Franse zender LCI, het eigen nieuwskanaal van de TF1-groep, verbood z'n journalisten om nog langer beelden te tonen van brandende auto's en gemaskerde relschoppers. Hij kwam daar ook openlijk voor uit. "De politiek in Frankrijk helt gevaarlijk over naar rechts en ik wil extreem-rechtse politici niet op nummer 1 of 2 zien verschijnen tijdens de verkiezingen omdat wij wat beelden hebben getoond van brandende auto's".

Ook nu twijfelt de Franse pers. Wat de jongeren in beeld uitgesproken is een voetnoot. Geen vraagtekens bij de vuistslagen, wel bij de agent die het filmpje op het internet plaatste.

Terechte vragen, maar toch heb je het gevoel dat het evenwicht wat zoek is. Na enkele dagen was het filmpje op geen enkele Franse site nog terug te vinden. Weggecensureerd. Op verzoek van het gerecht, om het onderzoek niet te schaden. De schrik om voor racist door te gaan hangt als een schaduw over de berichtgeving.

Maar zwijgen is niet progressief. Censuur speelt de relschoppers in de kaart. Wanneer je vaststelt dat probleemjongeren elke

vorm van normbesef hebben verloren en zichzelf bewust positioneren als 'wij' tegen 'zij', dan moet je daar als samenleving over durven praten. De pers is het ideale platform om dat debat op gang te brengen en de verschillende stemmen aan het woord te laten. Geen blind polariseren maar de feiten tonen zoals ze zijn. Zonder je te verstoppen achter misplaatste censuur. Alleen zo voelt de politiek dat ze moet werken aan aangepaste rechtsprocedures en sancties voor criminele jongeren. Alleen zo wordt er meer geïnvesteerd in gerichte opvoeding en onderwijs. Alleen zo wordt het duidelijk dat we als maatschappij deze jongeren niet kunnen blijven negeren. Zet ze aan het werk. Geef ze iets wat ze kunnen verliezen zodat de voedingsbodem voor hun crimineel gedrag wegvalt.

M'n tijd is op. Ik moet nog inlezen en ondertitels zetten. Dit morele vraagstuk ga ik vanavond niet meer oplossen. Ik breng de beelden, zoals ik ze zelf zie, hard, *smack in the face*, met alle vragen die ze bij me oproepen maar ook met een duidelijke handleiding. Zodat de kijker straks zelf kan oordelen.

Ik geef deze column door aan Marjan Justaert, journalist bij De Morgen.

Onder embargo

Stéphane Godfroid, sinds 2000 newsmanager bij het persagentschap Belga, neemt een jaar loopbaanonderbreking. Vanaf 1 mei gaat hij in Leuven in één en hetzelfde pand antiek en wijn verkopen. De nieuwe handelszaak aan de Mechelsestraat vlakbij de Vismarkt is genaamd *Convento Antiques & Wines*.

Stéphane scopte het in een vroeger leven nog tot chef eindredactie bij *Het Laatste Nieuws*. Met zijn *Convento* realiseert hij een oude droom. Hij studeerde kunstgeschiedenis en archeologie en had enkele antiquairs in de familie. Zoals blijkt uit zijn website *winetasting.be*, is Godfroid ook al jarenlang een gepassioneerde wijnliefhebber.

Bij *De Tijd* heeft de redactieraad zich positief uitgesproken over de aanstelling van **Pierre Huylenbroeck** als nieuwe hoofdredacteur. Pierre is 41, werkt intussen 16 jaar voor *De Tijd* en is daar intussen opgeklommen tot nieuwsmanager. Ook de Stichting De Tijd moet nu nog een positief advies geven over de nieuwe hoofdredacteur, die in de plaats komt van de opgestapte Frank Demets.

Kanaal Z heeft het zoals aangekondigd over een geheel nieuwe boeg gegooid. Sinds half april zit de zender op de redactievloer van de vtm-nieuwsdienst, met wie ze ook de studio deelt. Toch blijven de redacties volledig autonoom hun ding doen.

Algemeen directeur **Dirk Vanhegen** van Kanaal Z in *Focus Knack*: "Als premier Van Rompuy een persconferentie geeft, zullen beide redacties wel van dezelfde beelden vertrekken, maar maken ze er elk hun eigen reportage mee. Voor Kanaal Z komt de nadruk dan op diepgang en duiding te liggen – waarvoor we trouwens onze eigen interviews blijven afnemen."

Voor die interviews haalt de zender ook oudgediende **Gui Polspoel** in huis. **Véronique Goossens** en **Rik Van Cauwelaert** behouden het debatprogramma dat ze al hadden.

Er wordt ook jong bloed binnengehaald: zo maakt **Jelle Frencken** de overstap van de vtm-nieuwsdienst

naar Kanaal Z. Frencken blijkt ankerbloed in de aderen te hebben: zijn oom is Dany Verstraeten van vtm.

Vtm zelf zit intussen niet stil. Wie digitale televisie kijkt, kan voortaan terecht op het nieuwe platform **iZone** van vtm. Het gaat om een revolutionaire nieuwe versie van teletekst, met behalve saaie nieuwstekstjes een waaier aan andere informatie. Onder meer het nieuws, weerberichten en sportuitslagen kunnen vlot worden opgevraagd.

"De muur tussen tv-kijken en internet blijft gestaag afbrokkelen", merkt Brecht Decaestecker in *De Morgen* op.

De Brusselse lijst van Lijst Dedecker (LDD) voor de komende regionale verkiezingen wordt getrokken door iemand die ze bij vtm nog goed kennen: **Piet Deslé**. Piet (58) is de communicatiemanager van LDD.

In een opmerkelijke vrije tribune in *De Standaard* van 21 april nam Piet Deslé het alvast virulent op voor zijn voorman Jean-Marie in diens conflict met minister van Buitenlandse Zaken Karel De Gucht (Open-VLD). U weet wel: over die privé-detective die Dedecker inschakelde om De Guchts handel en wandel rond de *sale & leaseback* van het Veurnse justitiepaleis na te gaan.

Piet Deslé in *DS*: "De Belgische pers is te dik met de uitvoerende macht. Wie werd nu echt beter van die sale-and-lease-backoperatie? Dààr zouden journalisten zich mee moeten bezighouden in plaats van Jean-Marie Dedecker te beschadigen."

Die oproep kwam in elk geval te laat voor **Raf Sauviller**. Hij publiceerde net het boek *De buffel*, waarin enkele duistere kanten van Dedecker worden belicht. Een hoofdstuk uit het boek verscheen al in *P-magazine*.

Dedecker en Deslé warmen zich maar beter goed op voor de verkiezingsinterviews en tv-debatten, want ook bij de VRT krijgen ze te maken met een te duchten duo: **Sigfried Bracke** en **Rik Torfs**. Het is van juni 2007, bij de vorige federale verkiezingen, dat

VRT-hoofdredacteur Bracke nog op het scherm te zien was.

The PPress, federatie van de algemene informatiemagazines, heeft de nationale loonbarema's die toepasselijk zijn voor journalisten die voor deze bladen werken geïndexeerd. De nieuwe bedragen staan op www.journalist.be onder (beroeps)journalist / arbeidsstatuut.

De firma **Auto-Fernandez** meldt – we geven dit bericht enkel op hun gezag – dat ze deze maand voor de houders van een perskaart nieuwe aantrekkelijke kortingen aanbieden op hun Hyundai-automodellen. Kijken kan op www.auto-fernandez.be.

Er intussen nog eens aan herinneren dat de Belgische perskaart ook in het **buitenland** vele interessante voordelen kan opleveren. Ter inspiratie: een dierbare collega meldt dat hij in Valencia gratis de *Ciudad de las Artes y las Ciencias* (Stad van Kunst en Wetenschap) heeft kunnen bezoeken (waarde € 31,60). Ook de Praagse Burcht (toegangsprijs tot € 13) laat journalisten met perskaart vlot binnen.

Margo Smit is de eerste directeur van de VVOJ (Nederlands-Vlaamse Vereniging van Onderzoeks-journalisten) geworden. Margo, die twaalf jaar voor de KRO heeft gewerkt, was al VVOJ-voorzitter. Ze wil nu snel werk maken van meer particuliere sponsoring voor onderzoeksjournalistiek, naar Amerikaans model. Dat ze als VVOJ-directeur nu ook de kar van de Vlaamse onderzoeksjournalisten moet trekken, beschouwt Smit als een "interessante uitdaging".

Tweede oproep: de afdeling Brussel-Brabant van de AVBB plant in 2010 een groot **Persgala** om het 125-jarig bestaan van de eerste beroepsvereniging van journalisten te vieren. Op 8 november 1885 werd in Antwerpen immers de Algemene Belgische Persbond (ABP) opgericht. De huidige AVBB sproot hier in 1979 uit voort. Een werkgroep zal de feestelijkheden voorbereiden. Wie interesse en/of ideeën heeft, kan terecht bij luc.vanheerentals@chello.be.

OP ZOEK NAAR EEN DESKUNDIGE?

Wist je dat de Vlaamse overheid voor de media een databank ter beschikking stelt met experts uit zogenaamde kansengroepen?

Kwestie van ook hen af en toe enige zichtbaarheid en erkenning te geven.

Zoek je voortaan dus nog eens deskundige tekst en uitleg over het nieuws, raadpleeg dan eerst www.expertendatabank.be.

www.expertendatabank.be

Met steun van de
Vlaamse overheid

Kluwer

a Wolters Kluwer business